

יום שני כ"ו בתשרי תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - ט"ז

1. בימי רבי דוסא בן הרכינס התירו צרת הבת לאחין. והיה הדבר קשה לחכמים מפני שחכם גדול היה וסברו שהוא זה שהתירה. מה המעשה בקיצור? שלחו אליו את ר' יהושע [שהיה אב"ד] ואחריו ר' אלעזר בן עזריה ואחריו ר"ע, הושיב את ר' יהושע על מיטת זהב, כששמע שהשני הוא רבי אלעזר בן עזריה, אמר, 'ויש לו בן לעזריה חבירונו - נער הייתי... וכו' והושיבו על מיטה של זהב. כששמע שהשלישי הוא עקיבא בן יוסף, אמר 'אתה הוא.. ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו, שב בני שב, כמותך ירבו בישראל'.
התחילו מסבבים אותו בהלכות עד ששאלו, הלכה כדברי מי בצרת הבת, אמר להן כבית הלל. אמרו לו והלא משמך אמרו הלכה כבית שמאי, אמר להם דוסא שמעתם או בן הרכינס שמעתם, אמרו לו בן הרכינס. אמר להם אח קטן יש לי בכור שטן הוא ויונתן שמו, [חריף ועומד על שמועתן] והוא מתלמידי שמאי והיזהרו שלא יקפח אתכם בהלכות לפי שיש עמו 300 תשובות בצרת הבת שהיא מותרת. אבל מעיד אני עלי שמים וארץ שעל מדוכה זו ישב חגי הנביא ואמר שלשה דברים: צרת הבת אסורה, עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית, ומקבלים גרים מן הקרדוין ומן התרמודים.
2. כשיצאו, יצאו בשלשה פתחים ופגש יונתן בר' עקיבא, הקשה לו וניצחו. מה אמר יונתן לר' עקיבא? אתה הוא עקיבא ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו, אשריך שזכית לשם כזה, אבל האמת עדיין לא הגעת לרועי בקר אמר לו ר"ע ואפילו לרועי צאן.
3. עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשנה השביעית. מה הטעם לכך? כיון שכבשום עולי מצרים ולא כבשום עולי בבל, שקדושה ראשונה קדשה לשעתה [עד שיגלו] ולא קדשה לעתיד לבא. והואיל והותרה, קדשו רק חלק מהארץ שינהג בו מצוות הארץ, והרבה כרכים הניחום כדי שיסמכו עליהן עניים במתנות עניים בשביעית.
4. 'ומקבלים גרים מן הקרדוים והתרמודים' כיצד מתיישב עם הברייתא 'אין מקבלים גרים מן הקרדוים' בברייתא צריך לגרוס 'קרתוים'. כפי שאנשים אומרים קרתוים פסולים.
5. רבי יוחנן וסביא אומרים אין מקבלים גרים מן התרמודים. היכן מצינו אמורא שחולק ואומר אחרת בשם ר' יוחנן? כל הכתמים הבאים מן הרקם טהורים, כיון שהם עכו"ם. ורבי יהודה מטמאם שסובר שישראלים הם שהמירו דתם. מבין העובדי כוכבים טהורים. ומכך שלא חילקו משמע שאף מתרמוד נחשבים עכו"ם. ואמר רבי יוחנן זאת אומרת, מקבלין גרים מתרמוד ולא חוששים שהם ישראלים ממזרים.
6. מה טעם הסוברים שאין מקבלים גרים מתרמוד? נחלקו רבי יוחנן וסביא: חד אמר - משום שהם צאצאים של עבדי שלמה שנשאו בנות ישראל. וההסבר לשיטתו: שסובר עובד כוכבים הבא על בת ישראל, הולד ממזר. וחד אמר: שהם צאצאים של בנות ירושלים.
וההסבר לשיטתו: בשעה שנכנסו עכו"ם להיכל, כל אנשי הצבא נפנו על כסף וזהב, אבל 12.000 רגליים ועוד 6000 מושכי קשת [ויש אומרים 'מהם'] נפנו על בנות ירושלים. שנאמר: 'נשים בציון ענו בתולות בערי יהודה'. וצאצאיהם הממזרים, בתרמוד.
7. 'נער הייתי גם זקנת' - פסוק זה מלאך שר העולם אמרו. מה ההוכחה לכך? שאין לומר שהקב"ה אמרו שהרי אין זקנה לפניו. ואין לומר שדוד אמרו, שהרי לא היה זקן כל כך.
8. 'ידו פרש צר על כל מחמדיה' על מי נאמר? עמון ומואב.
בשעה שנכנסו עובדי כוכבים להיכל, כולם נפנו על כסף וזהב והם נפנו על ס"ת. אמרו, זה שכתוב בו לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' ישרף.
9. 'צוה ה' ליעקב סביביו צר' על מי נאמר? כגון הומניא שבבל שתושביה עמונים ומצרים ליהודים שהוגלו לבלל לפום נהרא.